

CABINET

Cofnodion cyfarfod Hybrid a gynhaliwyd ar 4 Medi, 2025.

Mae'r Agenda ar [gael yma](#).

Mae recordiad y cyfarfod ar [gael yma](#).

Yn Bresennol: Y Cyngorydd L. Burnett (Gadeirydd); Cynghorwyr B.E. Brooks, R.M. Birch, G. John, S.D. Perkes, S. Sivagnanam, E. Williams ac M.R. Wilson.

C71 CYHOEDDIAD –

Dechreuodd yr Arweinydd drwy sôn am rai materion cadw tŷ a dywedodd fod y cyfarfod yn cael ei ffrydio'n fyw, ei recordio a'i uwchlwytho i wefan Cyngor Bro Morgannwg cyn gynted â phosibl ar ôl y cyfarfod.

C72 COFNODION –

PENDERFYNWYD – Cymeradwyo cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 17 Gorffennaf, 2025 fel cofnod cywir.

C73 DATGANIADAU BUDDIANT –

Ni dderbyniwyd unrhyw ddatganiadau buddiant.

C74 DIWEDDARIAD RHAGLEN WAITH ARCHWILIO CYMRU CHWARTER 4 2024/25 (CYF) –

Cyflwynwyd y cyfeiriad gan y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio a gynhaliwyd ar 23 Mehefin, 2025.

Dywedodd yr Arweinydd, mewn perthynas â gwaith archwilio ariannol, fod Datganiad Cyfrifon y Cyngor 2023/24 wedi'i gwblhau gyda barn archwilio ddiamod wedi'i darparu a bod y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio wedi cyfeirio'r adroddiad at y Cabinet i'w oruchwylio.

PENDERFYNWYD – Y dylid nodi'r cyfeiriad gan y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio a gynhaliwyd ar 23 Mehefin, 2025.

Rheswm dros y penderfyniad

Gan ystyried cynnwys y cyfeiriad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.

C75 CRYNODEB ARCHWILIO BLYNYDDOL CYNGOR BRO MORGANWG 2024 (CYF) –

Cyflwynwyd y cyfeiriad gan y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio a gynhaliwyd ar 23 Mehefin, 2025.

Dywedodd yr Arweinydd fod Crynodeb Archwilio Blynnyddol Archwilydd Cyffredinol Cymru hefyd yn ystyried gosod Amcanion Llesiant fel rhan o Fro 2030, Cynllun Corfforaethol newydd y Cyngor gyda chynnwys yr adolygiad wedi'i gynnwys yn Atodiad A.

Roedd y Pwyllgor wedi cyfeirio at Fargen Ddinesig Rhanbarth Caerdydd ond dywedodd yr Arweinydd nad dyna'r enw cywir mwyach ar ôl newid ei ffurf gyfreithiol ac mai Cydbwyllgor Corfforaethol De Ddwyrain Cymru (CCDC) oedd yno bellach. Cyfeiriodd y Pwyllgor eu sylwadau at y Cabinet a oedd yn ymwneud â'r CCDC a oedd â'i Bwyllgor corfforaethol ei hun yn ogystal â'i Bwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ei hun ac felly'n fater i'r Pwyllgor hwnnw.

PENDERFYNWYD – Y dylid nodi'r cyfeiriad gan y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio a gynhaliwyd ar 23 Mehefin, 2025.

Rheswm dros y penderfyniad

Gan ystyried cynnwys y cyfeiriad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.

C76 ADOLYGIAD POLISI PRYDERON A CHWYNION CORFFORAETHOL (CYF) –

Cyflwynwyd y cyfeiriad gan y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio a gynhaliwyd ar 23 Mehefin, 2025.

Dywedodd yr Arweinydd fod trafodaeth wedi bod ynghylch sut i wneud y defnydd gorau o sylwadau a chwynion a rennir gyda'r Cyngor ond hefyd beth oedd yn gyfystyr â 'chwyn' yn hytrach na chais am wasanaeth fel maes pryder.

Trafododd y Pwyllgor reoleidd-dra cwynion yn cael eu hadrodd i'r Tîm Arweinyddiaeth Strategol (TAS) bob chwarter yn hytrach na bob chwe mis, a oedd yn fater i'w drafod gyda'r TAS. Awgrymodd y Pwyllgor hefyd y dylid cynnwys naratif i amlinellu yn y Polisi sut y byddai'r Cyngor yn dysgu o gwynion a dderbynnir. Cytunodd yr Arweinydd ond dywedodd y dylai'r ffocws fod ar sut yr oedd y Cyngor wedi dysgu yn hytrach na sut y byddai'r Cyngor yn dysgu. Roedd trafodaeth barhaus ynghylch beth oedd yn gŵyn ac unwaith y byddai'r geiriad wedi'i gytuno, gellid cynnwys naratif yn y Polisi.

Dywedodd y Cyngorydd Wilson fod trigolion yn aml yn cysylltu â'r Cyngor drwy nifer o lwybrau fel Aelodau Lleol, C1V neu ar-lein i roi gwybod lle roedd problemau wedi'u nodi a hysbysu'r Cyngor, ond nid oedd hynny'n gŵyn. Os nad oedd mater a godwyd wedi symud ymlaen, yna gallai'r preswilydd, wrth gwrs, uwchgyfeirio'r mater fel cwyn.

PENDERFYNWYD –

- (1) Y dylid mater rheoleidd-dra cwynion yn cael eu hadrodd i'r Tîm Arweinyddiaeth Strategol (TAS) bob chwarter yn hytrach na bob chwe mis yn fater i'w drafod gyda'r TAS.
- (2) Y dylid naratif yn cael ei gynnwys i amlinellu yn y Polisi sut y byddai'r Cyngor yn dysgu o gwynion a dderbynnir.
- (3) Y dylid trafodaeth yn parhau ynghylch beth oedd yn gŵyn a sut y byddai'r Cyngor yn mynd i'r afael â meysydd a nodwyd i'w gwella ac unwaith y byddai geiriad wedi'i gytuno, y dylid cynnwys naratif perthnasol yn y Polisi.

Rheswm dros y penderfyniadau

(1-3) Gan ystyried cynnwys y cyfeiriad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.

C77 RISG GORFFORAETHOL: DIWEDDARIAD CHWARTER 4 (CYF) –

Cyflwynwyd y cyfeiriad gan y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio a gynhaliwyd ar 23 Mehefin, 2025.

Roedd pedair risg ar y Gofrestr y rhagwelwyd y byddant yn cynyddu dros amser; Gwybodaeth a Seiberddiogelwch, Newid Hinsawdd ac Argyfwng Natur, Galw a Chapasiti Gofal Cymdeithasol ac Asedau Ffisegol.

Trafododd y Pwyllgor yr hyn y cyfeiriwyd ato fel effeithiau trychinebus posibl yn gysylltiedig â rhai risgiau, ond dywedodd yr Arweinydd fod hynny o bosibl yn cyfeirio at effeithiau ar lefel genedlaethol yn hytrach na lefel leol ond y byddai pob risg yn cael ei hasesu am ei heffaith.

Trafododd y Pwyllgor hefyd rai o'r materion mewn perthynas â phrosiectau mawr. Dywedodd yr Arweinydd dros y blynyddoedd diwethaf fod Cyngor Bro Morgannwg wedi cyflawni nifer o brosiectau adfywio ar raddfa fawr, gan gynnwys deunaw ysgol newydd, y Tŷ Pwmpio, yr Ystafell Injan, y Goodsheds a thai Cyngor newydd.

Roedd problemau o ran seiberddiogelwch a brofwyd gan bob sefydliad sector cyhoeddus a oedd yn cael eu monitro'n agos. Nododd y Pwyllgor hefyd y byddai diweddariad pellach ar Brosiectau Adfywio Mawr yn cael ei roi yn yr adroddiad diweddarau chwarterol nesaf, yr oedd yr Arweinydd yn edrych ymlaen at ei weld.

Cyfeiriwyd sylwadau'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio at y Cabinet mewn perthynas â chyflawni prosiectau adfywio mawr, materion ynghylch effaith y setliad cyfreithiol yn ymwneud â gorsaf bŵer Aberddawan a chontractau sy'n gor-redeg ac yn gorwario.

PENDERFYNWYD –

- (1) Y dylid nodi'r pryder ynghylch y risgiau sy'n gysylltiedig â chyflawni prosiectau adfywio mawr fel Marina'r Barri ond y byddai'n cael ei drafod yn yr adroddiad diweddarau chwarterol nesaf i'r Pwyllgor.
- (2) Y dylid gan Cydbwyllgor Corfforaethol De Ddwyrain Cymru (CCDC) eu trefniadau llywodraethu eu hunain ar waith a bod ymchwiliad parhaus ar y mater dan sylw.
- (3) Y dylid angen rhagor o fanylion i ateb y pwynt a gallant fod wedi'u cynnwys yn yr adroddiad diweddarau ar Brosiectau Adfywio Mawr.

Rheswm dros y penderfyniadau

(1-3) Gan ystyried cynnwys y cyfeiriad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.

C78 ARCHWILIAD GOSOD AMCANION LLESIANT CYNGOR BRO MORGANWG (CYF) –

Cyflwynwyd y cyfeiriad gan y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio a gynhaliwyd ar 23 Mehefin, 2025.

Dywedodd yr Arweinydd fod adroddiad Archwilydd Cyffredinol Cymru yn adroddiad annibynnol gan fod yr Asesiad Panel Cyfoedion a gwblhawyd cyn Bro 2030, Cynllun Corfforaethol newydd y Cyngor, wedi digwydd, y ddau ohonynt yn adroddiadau cadarnhaol.

Daeth Archwilio Cymru i'r casgliad hwn, 'Roedd y Cyngor wedi cymhwyso'r egwyddor datblygu cynaliadwy i lunio gosod ei amcanion lles gan gynnwys defnydd effeithiol o ddata, aliniad â chynlluniau ariannol a dull cryf o gynnwys'. Nid oedd unrhyw argymhellion ffurfiol wedi'u gwneud mewn perthynas â'r archwiliad.

Dywedodd un Aelod Cabinet ei fod o'r farn bod datgysylltiad rhwng adroddiad cadarnhaol fel hwn a'r profiadau bywyd i drigolion y Fro. Dywedodd yr Arweinydd y byddai'n croesawu mwy o fanylion ar y mater hwnnw.

Dywedodd y Cyngorydd Birch fod y Cyngor wedi cael ei feirniadu o'r blaen am gynnal asesiadau mewnol, ond adroddiad annibynnol oedd adroddiad Archwilydd Cyffredinol Cymru ac nid oedd yn cyfeirio at ddatgysylltiad. Roedd angen i'r datganiad fod yn gymwys gydag argymhelliad ynghylch sut i ddelio â'r mater, yn hytrach na datganiad negyddol yn unig.

PENDERFYNWYD – Y dylid nodi'r atgyfeiriad gan y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio a gynhaliwyd ar 23 Mehefin, 2025.

Rheswm dros y penderfyniad

Gan ystyried cynnwys yr atgyfeiriad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.

**C79 GRŴP GORCHWYL A GORFFEN AR ADOLYGIAD POLISI,
SWYDDOGAETH A STRATEGAETH CAFFAEL BRO MORGANWG (CYF) –**

Cyflwynwyd y cyfeiriad gan y Pwyllgor Craffu Adnoddau a gynhaliwyd ar 9 Gorffennaf, 2025.

Cynigiodd yr Arweinydd y dylid ystyried y cyfeiriad ar y cyd ag Eitem 14 ar yr Agenda gan fod y materion yn gysylltiedig, a chytunwyd ar hyn.

PENDERFYNWYD – Y dylid ystyried y cyfeiriad ochr yn ochr ag Eitem 14 ar agenda'r cyfarfod gan fod y materion yn gysylltiedig.

Rheswm dros y penderfyniad

Gan ystyried cynnwys y cyfeiriad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.

**C80 HUNANASESIAD BLYNYDDOL CYNGOR BRO MORGANWG 2024-25
(CYF) –**

Cyflwynwyd y cyfeiriad gan y Pwyllgor Craffu Perfformiad ar y Cyd a gynhaliwyd ar 16 Gorffennaf, 2025.

Cynigiodd yr Arweinydd y dylid ystyried y cyfeiriad ar y cyd ag Eitem 16 ar yr Agenda gan fod y materion yn gysylltiedig, a chytunwyd ar hyn.

PENDERFYNWYD – Y dylid ystyried y cyfeiriad ochr yn ochr ag Eitem 16 ar agenda'r cyfarfod gan fod y materion yn gysylltiedig.

Rheswm dros y penderfyniad

Gan ystyried cynnwys y cyfeiriad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.

**C81 BLYNYDDOL CYNGOR BRO MORGANWG HUNANASESIAD 2024-25
(CYF) –**

Cyflwynwyd y cyfeiriad gan y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio a gynhaliwyd ar 21 Gorffennaf, 2025.

Cynigiodd yr Arweinydd y dylid ystyried y cyfeiriad ar y cyd ag Eitem 16 ar yr Agenda gan fod y materion yn gysylltiedig, a chytunwyd ar hyn.

PENDERFYNWYD – Y dylid ystyried y cyfeiriad ochr yn ochr ag Eitem 16 ar agenda'r cyfarfod gan fod y materion yn gysylltiedig.

Rheswm dros y penderfyniad

Gan ystyried cynnwys y cyfeiriad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.

C82 ADRODDIAD DIWEDDARU PROSIECT SERO (CYF) –

Cyflwynwyd y cyfeiriad gan y Pwyllgor Craffu Lleuedd a gynhaliwyd ar 22 Gorffennaf, 2025.

Dywedodd yr Arweinydd fod cyflwyniad rhagorol gan Swyddogion i'r Pwyllgor yn y cyfarfod. Roedd y Cyngor wedi datgan argyfwng hinsawdd yn 2019 ac argyfwng natur yn 2021 a oedd wedi llunio Polisi yn y dyfodol. Yna, manylodd yr adroddiad diweddaru ar y cyfnod chwe mis o Hydref 2024 i Fawrth 2025 a'r cynnydd yn erbyn y 18 Her a oedd yn rhan o'r Cynllun Her Newid Hinsawdd.

Gofynnodd y Pwyllgor am gyllid wrth gefn Prosiect Sero ac a oeddent yn cael eu dal a chadarnhawyd eu bod, fodd bynnag, dywedodd yr Arweinydd fod materion nad oeddent yn statudol i'r Cyngor a byddai'n rhaid eu hystyried fel rhan o'r broses o osod cyllideb ynghylch sut y byddai materion yn cael eu hariannu.

Gwnaeth y Pwyllgor wyth Argymhelliad, dau ohonynt yn ymwneud â'r Cabinet. Roedd y Cabinet wedi ystyried yr adroddiad ac wedi nodi, o dan y fformat Ail-lunio newydd, fod y Pwyllgor wedi gallu cytuno i ddosbarthu'r adroddiad i aelodau'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus a phob Cyngor Tref a Chymuned er gwybodaeth iddynt, gydag Aelodau Bro Morganwg eisoes wedi gweld yr adroddiad drwy bapurau cyhoeddedig.

PENDERFYNWYD –

- (1) Y dylid nodi'r adroddiad.
- (2) Y dylid yr Aelodau Etholedig eisoes wedi gweld yr adroddiad fel rhan o gyhoeddiad cyfarfodydd a anfonwyd at bob Aelod, a bod y Pwyllgor wedi gallu cytuno i ddosbarthu'r adroddiad i aelodau'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus a phob Cyngor Tref a Chymuned er gwybodaeth iddynt.

Rheswm dros y penderfyniadau

(1&2) Gan ystyried cynnwys y cyfeiriad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.

C83 FFORWM YMGYNGHOROL AR Y CYD –

Cyflwynwyd cofnodion cyfarfod y Fforwm Ymgynghorol ar y Cyd a gynhaliwyd ar 30 Mehefin, 2025.

Dywedodd yr Arweinydd y bu trafodaeth dda yn y cyfarfod gan gynnwys Dyletswydd Partneriaeth Gymdeithasol a Chynigion ar gyfer Themâu Strategol Strategaeth Pobl 2025-2030.

PENDERFYNWYD – Y dylid nodi cofnodion cyfarfod y Fforwm Ymgynghorol ar y Cyd a gynhaliwyd ar 30 Mehefin, 2025.

Rheswm dros y penderfyniad

Wrth nodi'r cofnodion.

C84 ADOLYGIAD O BOLISI A STRATEGAETH CAFFAEL (AG/BA) (CRAFFU – PWYLLGOR CRAFFU ADNODDAU) –

Cyflwynodd yr Arweinydd yr adroddiad i adolygu a diweddarau Polisi a Strategaeth Caffael 2022/23, a oedd yn cynnwys ystyried y Cyfeiriad gan y Pwyllgor Craffu Adnoddau a gynhaliwyd ar 9 Gorffennaf, 2025 ac a gynhwyswyd ar Agenda'r cyfarfod o dan Eitem 9.

Roedd y Cyngor yn cynnal Adolygiad Polisi a Strategaeth ar yr un pryd ag y gwnaed gwaith Gorchwyl a Gorffen manwl ar Bolisi Caffael, ac o ganlyniad i'r holl drafodaethau hynny ymhlith Aelodau a Swyddogion y Pwyllgor Gorchwyl a Gorffen, roedd sawl agwedd a oedd wedi'u cynnwys yn y gwaith Gorchwyl a Gorffen eisoes yn cael eu cynnwys yn yr Adolygiad wrth iddo esblygu.

Gofynnwyd i'r Cabinet gymeradwyo mabwysiadu'r Polisi a'r Strategaeth ar ffurf ddrafft gan ystyried newidiadau posibl yn dilyn ystyriaeth gan y Pwyllgor Craffu Adnoddau a'r adolygiad ffocws arfaethedig ar Werth Cymdeithasol ac Economi Gylchol gan y Pwyllgor Craffu Adnoddau ym mis Tachwedd. Yna byddai'n cael ei adolygu eto ymhen dwy flynedd.

O fewn y gwaith Gorchwyl a Gorffen, roedd argymhellion a oedd â goblygiadau adnoddau a byddai'r rheini'n cael eu hadolygu fel rhan o'r broses o osod y gyllideb fel rhan o waith mewnol cydgysylltiedig gyda phrosesau caffael parhaus.

Mater i'r Weithrediaeth benderfynu arno oedd hwn.

Y Cabinet, ar ôl ystyried yr adroddiad a'r holl faterion a goblygiadau ynddo

PENDERFYNWYD –

- (1) Y dylid y Polisi a'r Strategaeth Gaffael yn Atodiad A i'r adroddiad yn cael eu cymeradwyo.
- (2) Y dylid y Polisi a'r Strategaeth Gaffael yn cael eu cymeradwyo fel Drafft i ymgynghori â'r Pwyllgor Craffu Adnoddau.
- (3) Yn unol â Phenderfyniad (2), bod y Polisi a'r Strategaeth Gaffael Drafft yn cael eu cyfeirio at y Pwyllgor Craffu Adnoddau i'w hadolygu ac, yn amodol ar y Cabinet yn ystyried unrhyw argymhellion gan y Pwyllgor, bod y Polisi a'r Strategaeth yn cael eu cymeradwyo wedyn fel fersiwn derfynol.
- (4) Y dylid y Cabinet yn argymhell i'r Cyngor Llawn ddiwygio 18.12.1 (c) yn y Cyfansoddiad i'w gwneud yn ofynnol i Werth Cymdeithasol fod yn ofyniad tendr o £0.250m ar gyfer Gwaith ac uwchlaw'r Trothwy ar gyfer Gwasanaethau.

(5) Y dylid y ddogfen yn cael ei gweithredu ar sail dros dro, tra'n aros i'r Pwyllgor Craffu Adnoddau ystyried y Polisi a'r Strategaeth Gaffael.

(6) Y dylid Penderfyniad (5) yn amodol ar y defnydd cytunedig o'r weithdrefn frys fel y nodir yn Adran 15.14 o Gyfansoddiad y Cyngor.

(7) Y dylid y Cabinet yn adolygu'r Polisi a'r Strategaeth dros y ddwy flynedd nesaf, gydag adroddiad ffurfiol i'r Cabinet ar ddod yn 2027 a bod awdurdod dirprwyedig yn cael ei roi i'r Pennaeth Cyllid/Swyddog Adran 151 i wneud mân newidiadau i'r Polisi a'r Strategaeth i sicrhau ei fod yn parhau'n gyfredol yn y cyfamser.

Rhesymau dros benderfyniadau

(1) Roedd yn bwysig bod y Polisi a'r Strategaeth yn parhau i fod yn gyfredol a'u bod yn cael eu hadolygu gan y Pwyllgor Craffu a'r Cabinet yn rheolaidd ac yn aml.

(2) Nid oedd y Polisi a'r Strategaeth Caffael gyfredol yn adlewyrchu'r rheoliadau cyfredol ac roedd angen eu diweddarau cyn eu hadolygu gan y Pwyllgor Craffu Adnoddau fel Polisi a Strategaeth i'r Cyngor weithio tuag atynt.

(3) Cafwyd mewnbwn adeiladol gan y Pwyllgor Craffu Perfformiad ac Adnoddau Corfforaethol pan gyflwynwyd y Polisi a'r Strategaeth gyntaf ac roedd yn bwysig cael eu mewnbwn parhaus ochr yn ochr â'u gwaith Gorchwyl a Gorffen ar Gaffael.

(4) Roedd y trothwyon cyfredol yn rhy isel ac roedd angen mwy o ffocws ar werth cymdeithasol.

(5) Er mwyn galluogi'r mesurau a gynhwysir yn y Strategaeth i gael eu gweithredu ar unwaith ac ar sail dros dro yn yr arfaeth ymgynghori ehangach ac adolygiad dilynol yn ôl yr angen.

(6) Er mwyn galluogi'r mesurau a gynhwysir yn y Strategaeth i gael eu gweithredu ar unwaith.

(7) Er mwyn sicrhau bod y Polisi a'r Strategaeth yn parhau i fod yn gyfredol a byddai'r Cabinet yn adolygu'n ffurfiol mewn modd amserol.

C85 RHAGLEN AIL-LUNIO: LANDLORD CORFFORAETHOL (AG/BA) (CRAFFU – PWYLLGOR CRAFFU ADNODDAU) –

Cyflwynodd yr Arweinydd yr adroddiad i geisio cymeradwyaeth i weithredu dull Landlord Corfforaethol er mwyn sicrhau bod asedau eiddo'r Cyngor yn cael eu gweithredu'n fwy effeithlon ac effeithiol.

Roedd y model Landlord Corfforaethol yn ceisio dod â swyddogaethau holl asedau eiddo y Cyngor at ei gilydd mewn ffocws canolog, gan edrych ar wariant cynnal a chadw, sut roedd asedau rheoli yn cael eu rheoli'n effeithiol, gwell gallu i ddatblygu arbedion refeniw a sut i wneud y mwyaf o'r defnydd o asedau ar gyfer cynhyrchu

incwm. Comisiynwyd Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifeg (CIPFA) i wneud darn o waith yn 2022 a gwneud argymhellion ar sut y gellid gwella'r gweithgaredd hwn gydag Achos Busnes Amlinellol wedi'i gwblhau ddiwedd 2024. Byddai gwaith yn mynd rhagddo ar gydgrynhoi cyllidebau, addasu strwythurau staffio presennol a rhoi proses a gweithdrefnau newydd ar waith y gobeithiwyd y byddent ar waith ar gyfer blwyddyn ariannol 2026/27. Roedd y model yn edrych ar asedau'r Cyngor ac nid oedd yn cynnwys ysgolion na chanolfannau cymunedol, ond efallai y bydd cyfleoedd yn y dyfodol i drafod y meysydd hynny.

Dywedodd yr Arweinydd fod yr adroddiad yn ceisio creu rôl Pennaeth Landlord Corfforaethol gan ei bod yn swyddogaeth gymhleth sy'n rheoli grŵp gwerth miliynau o bunnoedd o asedau cyhoeddus ond byddai'r strwythur arfaethedig yn gost-niwtral.

Dywedodd y Cyngorydd Wilson fod Cyngorau eraill eisoes yn dilyn model tebyg a bod hyn yn cael ei ystyried yn arfer gorau y gallai'r Cyngor ddysgu ohono.

Dywedodd y Cyngorydd Williams fod rhai cartrefi gofal mewn Gwasanaethau Cymdeithasol a allai elwa o'r model a helpu i ddelio â materion cynnal a chadw a materion cyfreithiol o bosibl.

Ychwanegodd yr Arweinydd y byddai manteision hefyd ar bryniannau a chostau cyfleustodau gydag arbedion maint hefyd.

Mater i'r Weithrediaeth benderfynu arno oedd hwn.

Y Cabinet, ar ôl ystyried yr adroddiad a'r holl faterion a goblygiadau ynddo

PENDERFYNWYD –

(1) BOD yr adroddiad ac adolygiad CIPFA o Ddarpariaeth Gyfredol o Wasanaethau Sy'n Gysylltiedig ag Eiddo o Gymharu â Dull 'Landlord Corfforaethol' yn Atodiad A ac Achos Busnes Amlinellol CIPFA yn Atodiad B yn cael eu nodi.

(2) BOD y cynigion yn yr adroddiad yn cael eu cymeradwyo i greu'r Model Landlord Corfforaethol a gwneud yr addasiad angenrheidiol i berchnogaeth asedau arall mewn Lleoedd a nodwyd yn yr adroddiad.

(3) BOD awdurdod dirprwyedig yn cael ei roi i'r Cyfarwyddwr Adnoddau Corfforaethol i fwrw ymlaen â gweithredu'r model Landlord Corfforaethol mewn ymgynghoriad â'r Uwch Dîm Arwain a'r Arweinydd Gweithredol a'r Aelod Cabinet dros Berfformiad ac Adnoddau fel y disgrifiwyd yn yr adroddiad.

(4) BOD y cynnig i greu Pennaeth Landlord Corfforaethol fel y disgrifiwyd yn yr adroddiad yn cael ei gymeradwyo a bod y Cyfarwyddwr Adnoddau Corfforaethol yn cael cais i baratoi adroddiad i'r Pwyllgor Penodi Uwch Reolwyr i ystyried y cynnig.

Rhesymau dros y penderfyniadau

(1) Wedi ystyried cynnwys yr adroddiad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.

(2) Er mwyn i'r Cabinet gymeradwyo'r camau nesaf er mwyn cael y trefniadau newydd ar waith ar gyfer 1 Ebrill 2026. Roedd hefyd rai asedau y tu allan i'r cwmpas a fyddai'n elwa o gael eu rheoli ochr yn ochr ag asedau tebyg yn y trefniadau gwasanaeth cyfredol.

(3) Roedd y gweithrediad yn effeithio ar wasanaethau presennol ar draws y Cyngor ac roedd yn bwysig bod yr Arweinydd a'r uwch dîm arwain yn cael eu hysbysu'n llawn, roedd cyngor y Pennaeth Adnoddau Dynol yn cael ei ddefnyddio i gynorthwyo gydag ailstrwythuro a'r Pennaeth Cyllid o ran sefydlu cyllidebau ar gyfer y gwasanaeth newydd.

(4) Galluogi recriwtio Pennaeth Landlord Corfforaethol i'w ystyried gan y Pwyllgor Penodi Uwch Reolwyr yn unol â Chyfansoddiad y Cyngor.

C86 DRAFFT TERFYNOL HUNANASESIAD BLYNYDDOL CYNGOR BRO MORGANWG 2024/25 CORFFORAETHOL (AG/BA) (CRAFFU – PWYLLGOR CRAFFU – PWYLLGOR CRAFFU PERFFORMIAD AR Y CYD) –

Cyflwynodd yr Arweinydd yr adroddiad i gyflwyno Drafft Terfynol Hunanasesiad Blynnyddol Cyngor Bro Morganwg (yn ymgorffori perfformiad diwedd blwyddyn yn erbyn y Cynllun Cyflawni Blynnyddol) 2024/5 (Atodiad A), a oedd yn cynnwys ystyriaeth o Gyfeiriadau gan y Pwyllgor Craffu ar y Cyd ar Berfformiad a gynhaliwyd ar 16 Gorffennaf, 2025 a'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio a gynhaliwyd ar 21 Gorffennaf, 2025 a oedd wedi'u cynnwys ar Agenda'r cyfarfod o dan Eitemau 10 ac 11.

Mater i'r Weithrediaeth benderfynu arno oedd hwn.

Y Cabinet, ar ôl ystyried yr adroddiad a'r holl faterion a goblygiadau ynddo

PENDERFYNWYD –

(1) Y dylid canfyddiadau crynodeb yr ymgynghoriad a'r Drafft Terfynol wedi'i ddiweddarau o adroddiad Hunanasesiad Blynnyddol Bro Morganwg 2024/25 sydd wedi'i atodi yn Atodiad A yn cael eu cymeradwyo.

(2) Y dylid Drafft Terfynol Adroddiad Hunanasesiad Blynnyddol Bro Morganwg yn cael ei gyfeirio at y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio (15 Medi, 2025) i'w hystyried a'u cymeradwyo yn unol â'u rôl statudol, o dan Ran 6 (adran 114) o Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 ac, ar ôl ystyried, bod y Pwyllgor yn cyfeirio unrhyw argymhellion yn ôl at y Cabinet i'w hystyried yn derfynol (2 Hydref, 2025) cyn i'r Cabinet gyfeirio'r adroddiad ynghyd ag argymhellion y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ac ymatebion y Cabinet at y Cyngor Llawn (1 Rhagfyr, 2025) i'w ystyried a'i gymeradwyo. Os nad oes gan y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio unrhyw argymhellion pellach i'w cyfeirio at y Cabinet i'w hystyried, y dylid cyfeirio Drafft Terfynol Adroddiad Hunanasesiad Blynnyddol Bro Morganwg at y Cyngor Llawn (29 Medi, 2025) i'w ystyried a'i gymeradwyo.

(3) Y dylid cytuno i ddefnyddio'r weithdrefn frys fel y'i nodir yn Adran 15.14 o Gyfansoddiad y Cyngor i ganiatáu i Ddrafft Terfynol Hunanasesiad Blynnyddol Bro Morganwg 2024/25 gael ei gyfeirio at gyfarfod y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio a gynhelir ar 15 Medi, 2025 i'w ystyried, gydag unrhyw argymhellion yn cael eu hystyried gan y Cabinet ar 2 Hydref, 2025, cyn ystyriaeth y Cyngor Llawn ar 1 Rhagfyr, 2025.

Rhesymau dros benderfyniadau

(1) Er mwyn galluogi'r Cabinet i ystyried yr adborth ar yr ymgynghoriad ac yna cymeradwyo'r newidiadau dilynol i adroddiad Hunanasesiad Blynnyddol Drafft Terfynol 2024/25.

(2) Er mwyn galluogi'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio i ystyried canfyddiadau Drafft Terfynol Hunanasesiad Blynnyddol Bro Morganwg yn unol â'i rôl statudol, o dan Ran 6 (adran 114) o Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021.

(3) Er mwyn sicrhau y gellir cyflwyno Drafft Terfynol Adroddiad Hunanasesiad Blynnyddol Bro Morganwg 2024/25 i'r Cyngor erbyn mis Rhagfyr 2025 i'w ystyried a'i gymeradwyo.

(4) Y dylid cytuno ar ddefnyddio'r weithdrefn frys fel y'i nodir yn Adran 15.14 o Gyfansoddiad y Cyngor i ganiatáu i Ddrafft Terfynol Hunanasesiad Blynnyddol Bro Morganwg 2024/25 gael ei gyfeirio at gyfarfod y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio a gynhelir ar 15 Medi, 2025 i'w ystyried, gydag unrhyw argymhellion yn cael eu hystyried gan y Cabinet ar 2 Hydref, 2025, cyn ystyriaeth y Cyngor Llawn ar 1 Rhagfyr, 2025.

C87 MONITRO CYFALAF AR GYFER Y CYFNOD 1 EBRILL I 30 MEHEFIN 2025 (AG/BA) (CRAFFU – PWYLLGOR CRAFFU ADNODDAU) –

Cyflwynodd yr Arweinydd yr adroddiad i gynghori'r Cabinet ar y cynnydd ar Raglen Gyfalaf 2025/26 ar gyfer y cyfnod 1 Ebrill, 2025 i 30 Mehefin, 2025 ac i ofyn am newidiadau i'r Rhaglen Gyfalaf.

Ar adeg ysgrifennu cyfanswm y Rhaglen a gymeradwywyd oedd £129,441m ac roedd yn hanfodol bod y Rhaglen yn cael ei monitro'n agos. Roedd Atodiad B yr adroddiad yn manylu ar y datblygiadau yn ôl Cyfarwyddiaeth er mwyn monitro unrhyw lithriad yn agos. Roedd gwaith ychwanegol yn cael ei wneud ynglŷn ag ysgolion, gwelliannau i briffyrdd, Teithio Llesol ac ysgol gynradd newydd y Bont-faen (lolo) lle roedd y cynllun yn cael ei ailbroffilio oherwydd oedi o ddeng wythnos oherwydd gofynion draenio cynaliadwy a byddai'r gwariant ar y prosiect yn llithro o un flwyddyn ariannol i'r llall o ganlyniad ond roedd o fewn gwariant wedi'i gynllunio.

Cyfeiriodd y Cynghorydd Wilson at Dabl 3 ym Mharagraff 2.15 yr adroddiad a oedd yn nodi fel rhan o'r Fenter Benthycu Llywodraeth Leol £2.7m ychwanegol ar gyfer gosod wynebnewydd ar briffyrdd ar gyfer 2025/26. Anogodd drigolion i adrodd am faterion lle cawsant eu canfod ac roedd yn gobeithio y byddai gwaith ar welliannau i lwybrau troed yn annog mwy o deithio llesol.

Cyfeiriodd y Cyngorydd Williams at y Grant GALLUOGI a nodwyd ym Mharagraff 2.12 yr adroddiad a oedd yn bosibl oherwydd cyllid grant Llywodraeth Cymru.

Gwnaeth yr Arweinydd un pwynt o eglurhad yn yr adroddiad ynglŷn â Pharagraff 2.7 a oedd yn cyfeirio at groesfan well ar Windsor Road ym Mhenarth ond y dylai fod wedi nodi'r lleoliad fel Windsor Terrace ger y gyffordd â Church Road.

Yn ogystal, gofynnodd yr Arweinydd i'r Cabinet gytuno i gynnwys Argymhelliad ychwanegol er mwyn i'r adroddiad gael ei gyfeirio at y Pwyllgor Craffu Adnoddau i'w ystyried, a chytunwyd i hyn.

Mater i'r Weithrediaeth benderfynu arno oedd hwn.

Y Cabinet, ar ôl ystyried yr adroddiad a'r holl faterion a goblygiadau ynddo

PENDERFYNWYD –

- (1) Y dylid nodi'r cynnydd a wnaed ar gyflawni Rhaglen Gyfalaf 2025/26.
- (2) Y dylid nodi'r defnydd o Awdurdod Dirprwyedig fel y nodir yn yr adroddiad.
- (3) Y dylid nodi'r defnydd o Bwerau Argyfwng fel y manylir yn Atodiad 1.
- (4) BOD y newidiadau canlynol i Raglen Gyfalaf 2025/26 a rhai'r blynyddoedd i ddod yn cael eu cymeradwyo:
 - Ysgol Gynradd Heol Holltwn – atgyweirio to – Trosglwyddo £52k o'r cynllun Cynnal a Chadw Cyffredinol Ysgolion Fictoraidd i gyllideb y cynllun hwn yn Rhaglen Gyfalaf 2025/26.
 - GALLUOGI – Cynnwys y grant hwn o £343k gan Lywodraeth Cymru yn Rhaglen Gyfalaf 2025/26.
 - Gwelliannau Priffyrdd Gwasanaethau Cymdogaeth – Cynyddu cyllideb y cynllun hwn yn Rhaglenni Cyfalaf 2025/26 a 2026/27 a throsglwyddo'r gyllideb i gynllun newydd ar gyfer Troedffyrdd Menter Benthycia Llywodraeth Leol (MBLIL) a Strwythurau MBLIL fel y nodwyd ym mharagraffau 2.12 i 2.14 yr adroddiad hwn.
 - Adnabod Rhifau Cerbydau yn Awtomatig ac Adfywio Promenâd Ynys y Barri a Lloches y Dwyrain – Ailenwi'r cynllun hwn yn Rhaglen Gyfalaf 2025/26 i Systemau Talu ac Adnabod Rhifau Cerbydau yn Awtomatig Ynys y Barri.
 - Adnewyddu Meysydd Parcio a thaliadau parcio newydd – Cyfuno'r cynlluniau ar gyfer cynlluniau a thrwyddedau Parcio Preswyl, Adnewyddu Meysydd Parcio ac Adnewyddu Maes Parcio Aberogwr yn Rhaglen Gyfalaf 2025/26.
 - Teithio Llesol – Dyrannu'r gyllideb Teithio Llesol o £976k yn Rhaglen Gyfalaf 2025/26.
 - Teithio Llesol – Trosglwyddo £6k o Arian Adran 106 i'r cynllun gwella a datblygu map rhwydwaith teithiol llesol yn Rhaglen Gyfalaf 2025/26.

- Prosiect Trawsnewid Ystafell Injan/Canolfan Gwasanaeth Busnes Cronfa Ffyniant Gyffredin – Cynyddu'r gyllideb ar gyfer y cynllun hwn yn Rhaglen Gyfalaf 2025/26 £141k, a ariennir o'r gronfa Lleodedd wrth gefn.
- Estyniad i Gam 2 Ysgol Gynradd y Bont-faen (lolo) – Ailbroffilio'r cynllun hwn yn y Rhaglen Gyfalaf gyfredol a rhai'r blynyddoedd i ddod fel y nodwyd ym mharagraff 2.21.

(5) BOD Rhaglen Gyfalaf 2025/26 yn cael ei diwygio i adlewyrchu'r trefniadau prydles diwygiedig sydd wedi/sydd i fod i ddechrau yn 2025/26 sy'n bodloni'r trothwy ar gyfer cynhwysiant o dan safonau adrodd ariannol rhyngwladol 16.

(6) BOD yr adroddiad yn cael ei gyfeirio at y Pwyllgor Craffu Adnoddau i'w ystyried, gydag unrhyw argymhellion yn cael eu cyfeirio'n ôl at y Cabinet i'w hystyried ymhellach.

Rhesymau dros benderfyniadau

(1-3) Gan ystyried cynnwys yr adroddiad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.

(4) Caniatáu i gynlluniau fynd rhagddynt yn y blynyddoedd ariannol cyfredol a blynyddoedd ariannol y dyfodol.

(5) Gofyn am gymeradwyaeth i'r ychwanegiadau Prydlesu diwygiedig ar gyfer 2025/26 fel rhan o safon gyfrifyddu IFRS16.

(6) Er mwyn galluogi'r adroddiad i'w ystyried yng nghyfarfod nesaf y Pwyllgor Craffu Adnoddau.

C88 MONITRO REFENIW CHWARTER 1 2025/26 (AG/BA) (CRAFFU – PWYLLGOR CRAFFU ADNODDAU) –

Cyflwynodd yr Arweinydd yr adroddiad i roi'r wybodaeth ddiweddaraf am Fonitro Chwarter 1 ar gyfer 2025/26.

Roedd pryder ar hyn o bryd gyda galwadau o ddefnydd heb ei gynllunio o gronfeydd wrth gefn a diffygion mewn cyllidebau rhai ysgolion. Roedd gwahaniaeth rhwng ysgolion o ddemograffeg debyg lle byddai un mewn gwarged ac un arall mewn diffyg a byddai hyn yn cael ei ddatrys dros y misoedd nesaf. Roedd ysgolion yn arbenigwyr mewn addysgu a dysgu ac nid rheolwyr ariannol ac roedd cymorth ar gael i ysgolion a oedd yn profi problemau gan staff Cyllid y Cyngor. Byddai cyfarfodydd yn cael eu cynnal gydag ysgolion a oedd yn profi problemau gydag Uwch Arweinwyr i edrych ar gymorth arbenigol yn y dyfodol.

Cytunodd y Cynghorydd Birch nad oedd Penaethiaid yn rheolwyr ariannol ond bod disgwyl iddynt fod ac efallai bod angen rhywfaint o gymorth arnynt. Yn aml, roedd yn rhaid i Benaethiaid wneud penderfyniadau anodd ynglŷn â ble i ddyrannu eu cyllid ar gyfer amrywiaeth eang o agweddau ysgol. Roedd staff cyllid wedi mynd i rai ysgolion

i roi cymorth eisoes a byddai'r gwaith hwnnw'n parhau i fynd ymlaen er mwyn peidio ag ymyrryd â'r safonau addysg i blant a phobl ifanc.

Mater i'r Weithrediaeth benderfynu arno oedd hwn.

Y Cabinet, ar ôl ystyried yr adroddiad a'r holl faterion a goblygiadau ynddo

PENDERFYNWYD –

(1) Y dylid yr adroddiad a'r mesurau ariannol a gymerwyd ac a gynigiwyd yn cael eu cymeradwyo.

(2) Y dylid yr adroddiad yn cael ei gyfeirio at y Pwyllgor Craffu Adnoddau i'w ystyried ac i unrhyw argymhellion gael eu cyfeirio'n ôl at y Cabinet i'w hystyried.

Rhesymau dros y penderfyniadau

(1) Cymeradwyo'r adroddiad a'r mesurau ariannol a gymerwyd ac a gynigiwyd.

(2) Galluogi'r Pwyllgor Craffu sy'n gyfrifol am gyllid i adolygu'r sefyllfa ddiwedd y flwyddyn.

C89 MONITRO RHEOLI TRYSORLYS CHWARTER 1 2025/26 (AG/BA) (CRAFFU – PWYLLGOR CRAFFU ADNODDAU) –

Cyflwynodd yr Arweinydd Adroddiad Monitro Rheoli Trysorlys Chwarter 1 2025/26.

Roedd yr adroddiad yn nodi'r newidiadau yn y Rhaglen Gyfalaf ers yr adroddiad diwethaf a oedd i gyd yn dod o fewn y terfynau ar gyfer strategaeth fuddsoddi rheoli trysorlys hirdymor. Roedd cyfalaf wedi cyllido gwariant cyfalaf newydd a dyled a oedd yn aeddfedu lle bynnag y bo'n bosibl o'i adnoddau ei hun ond roedd cronfeydd wrth gefn a balansau bellach wedi'u lleihau. Wrth symud ymlaen, byddai angen i'r Cyngor fodloni mwy o'i ofynion cyfalaf drwy fenthycy allanol gan y Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus, a drafodwyd fel rhan o'r cynigion ar gyfer ysgolion St Richard Gwyn ac lolo gan y byddai angen benthycy er mwyn talu'r costau.

Oherwydd cost uchel benthycy ar hyn o bryd, roedd y Cyngor yn cymryd dull darbodus ac yn benthycy ar fenthyciadau byrdymor hyd at 5 mlynedd gyda disgwyliad y bydd cyfraddau yn gostwng yn ystod y cyfnod hwnnw a gall y Cyngor wedyn fenthycy ar lefelau is yn y dyfodol. Roedd benthycy allanol o £6m wedi'i wneud hyd yn hyn y flwyddyn ariannol hon i ariannu gwariant cyfalaf ar 0.2% yn is na'r gyfradd safonol.

Rhoddwyd y rhan fwyaf o fuddsoddiadau'r Cyngor gyda Llywodraeth y DU (Cyfleuster Adnau Cyfrif Rheoli Dyled a Biliau Trysorlys) neu Awdurdodau Lleol gan eu bod yn cael eu hystyried yn ddiogel gydag enillion rhesymol i dda a chyfalaf sylfaenol gwarchodedig.

Mater i'r Weithrediaeth benderfynu arno oedd hwn.

Y Cabinet, ar ôl ystyried yr adroddiad a'r holl faterion a goblygiadau ynddo

PENDERFYNWYD –

- (1) Y dylid nodi adroddiad Monitro Chwarter Un ar gyfer Rheoli'r Trysorlys 2025/26.
- (2) Y dylid cyfeirio adroddiad Monitro Chwarter Un ar gyfer Rheoli'r Trysorlys 2025/26 at y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio.
- (3) Y dylid cytuno ar ddefnyddio'r weithdrefn frys fel y'i nodir yn Adran 15.14 o Gyfansoddiad y Cyngor i ganiatáu i'r adroddiad gael ei ystyried gan y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ar 15 Medi, 2025.

Rhesymau dros y penderfyniadau

- (1) Gan ystyried cynnwys yr adroddiad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.
- (2) Rhoi gwybod i'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio am y sefyllfa mewn perthynas â Rheoli'r Trysorlys.
- (3) Caniatáu i'r adroddiad gael ei ystyried yng nghyfarfod nesaf y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio.

C90 CYFYNGIADAU AR HYSBYSEBU UCHEL MEWN BRASTER, SIWGR A HALEN (HFSS) - PROTOCOL HYSBYSEBU A NAWDD WEDI'I DDIWEDDARU (AG/BA) (CRAFFU – PWYLLGOR CRAFFU ADNODDAU) –

Cyflwynodd yr Arweinydd yr adroddiad i ddiweddaru'r Protocol yn unol ag ymrwymïadau polisi'r Cyngor.

Roedd gan y Cyngor amcan i leihau anghydraddoldebau iechyd ym Mro Morgannwg gan fod bwlch sefydledig mewn disgwyliad oes iach rhwng yr ardaloedd â'r amddifadedd mwyaf a'r ardaloedd â'r amddifadedd lleiaf ym Mro Morgannwg, a fesurwyd yn 19.3 mlynedd i fenywod a 17.9 mlynedd i ddynion. Roedd deiet yn cael effaith ar iechyd yn y dyfodol ac roedd tua 20% o bobl ifanc yn cael eu dosbarthu fel rhai dros bwysau. Roedd trigolion wedi'u hamgylchynu gan hysbysebion a oedd yn annog pobl i wneud dewisiadau llai iach nag y gallent ac felly cyflwynwyd y diweddariad i'r Protocol ar gyfer safleoedd a reolir gan y Cyngor lle gallai'r Cyngor reoli'r hyn a oedd yn cael ei hysbysebu.

Dywedodd y Cynghorydd Birch fod gwrthwynebiadau i gyhoeddiadau a pholisïau iechyd y cyhoedd bob amser wedi'u cael yn y gorffennol, gan gynnwys dileu hyrwyddiadau ysmegu yn fwy diweddar a gwisgo gwregysau diogelwch mewn ceir sydd bellach yn cael eu cymryd yn ganiataol fel dulliau synnwyr cyffredin. Roedd pobl yn fwy ymwybodol o wneud dewisiadau gwell ac roedd gan Gynghorau ddyletswydd i gynorthwyo trigolion i fod yn wybodus am yr hyn yr oeddent yn ei fwyta.

Dywedodd yr Arweinydd ei bod yn bwysig deall nad oedd y Cyngor yn dweud na allai trigolion fwyta na phrynu cynhyrchion sy'n uchel mewn braster, siwgr a halen gan fod hynny'n ddewis personol, ond y byddai'r Cyngor yn defnyddio gofod hysbysebu ar safleoedd sy'n eiddo i'r Cyngor ar gyfer materion mwy adeiladol.

Dywedodd y Cyngorydd Sivagnanam y byddai prif effaith y cynnig ar hysbysebwr na fyddai'n gallu hysbysebu ar safleoedd y Cyngor. Roedd y Protocol yn rhan o gyfraniad y Cyngor at iechyd y cyhoedd a chyflawni amcanion i leihau anghydraddoldeb iechyd ym Mro Morgannwg a oedd yn y Cynllun Corfforaethol â gwerthoedd yn ei lywio, Bro 2030.

Dywedodd y Cyngorydd Wilson y byddai'r cynnig yn annog trigolion i wneud dewisiadau mwy gwybodus ac i ddewis opsiynau mwy iach, ond wrth gwrs roedd unrhyw unigolyn yn gallu gwneud ei ddewisiadau ei hun.

Dywedodd yr Arweinydd fod yn rhaid i'r adroddiad ddod i'r Cabinet gan ei fod yn newid polisi ond ei fod wedi'i gyfeirio at helpu trigolion Bro Morgannwg i wneud dewisiadau mwy iach.

Mater i'r Weithrediaeth benderfynu arno oedd hwn.

Y Cabinet, ar ôl ystyried yr adroddiad a'r holl faterion a goblygiadau ynddo

PENDERFYNWYD –

- (1) BOD y Protocol Hysbysebu a Nawdd wedi'i ddiweddarau yn Atodiad A yr adroddiad yn cael ei gymeradwyo.
- (2) BOD y Canllawiau Cymeradwyo Hysbysebu Bwyd a Diod yn Atodiad B yr adroddiad yn cael eu cymeradwyo.
- (3) BOD, yn ddarostyngedig i Benderfyniad (1), awdurdod dirprwyedig yn cael ei roi i'r Pennaeth Gwasanaeth perthnasol mewn ymgynghoriad â'r Arweinydd Gweithredol a'r Aelod Cabinet dros Berfformiad ac Adnoddau, y Cyfarwyddwr Adnoddau Corfforaethol a'r Pennaeth Cyllid/Swyddog Adran 151 i hyrwyddo a chytuno ar gyfleoedd nawdd a hysbysebu a dyfarnu contractau angenrheidiol yn unol â'r Protocol Hysbysebu a Nawdd yn Atodiad A. Pan ystyrir ei bod yn briodol, byddai adroddiadau pellach i'r Cabinet ar gyfleoedd penodol yn cael eu hadrodd.

Rhesymau dros y penderfyniadau

- (1) Sicrhau bod gweithgarwch hysbysebu a nawdd yn cael ei gynnal yn gyson yn unol â Chynllun Corfforaethol ac agenda polisi ehangach y Cyngor a bod contractau'n cael eu cytuno yn unol â phrosesau diffiniedig a pholisi rhanbarthol a chenedlaethol sy'n dod i'r amlwg i gefnogi pobl i wneud dewisiadau bwyd a ffordd o fyw iachach.

(2) Sicrhau bod gweithgarwch hysbysebu a nawdd yn cael ei reoli yn unol â'r Protocol Hysbysebu a Nawdd a, lle ystyrir ei bod yn briodol mewn rhai amgylchiadau, bod adroddiadau unigol yn cael eu cyflwyno i'r Cabinet maes o law.

(3) Sicrhau bod y broses ar gyfer bwrw ymlaen ag unrhyw newidiadau yn cael ei chynnal yn effeithlon ac yn effeithiol yn unol â pholisïau a gweithdrefnau'r Cyngor a bod barn y Pwyllgor Craffu yn cael ei hystyried.

C91 ADRODDIAD MONITRO BLYNYDDOL SAFONAU'R IAITH GYMRAEG 2024-2025 (ACG) (CRAFFU – PWYLLGORAU CRAFFU DECHRAU'N DDA AC ADNODDAU) –

Cyflwynodd yr Aelod Cabinet yr adroddiad i geisio cymeradwyaeth ar gyfer Adroddiad Monitro Blynyddol y Cyngor ar y Gymraeg a diweddariad ar y Strategaeth Hyrwyddo 5 Mlynedd.

Mater i'r Weithrediaeth benderfynu arno oedd hwn.

Y Cabinet, ar ôl ystyried yr adroddiad a'r holl faterion a goblygiadau ynddo

PENDERFYNWYD –

(1) Y dylid Adroddiad Monitro Blynyddol y Gymraeg ar gyfer 2024/25 (Atodiad 1) a'r Diweddariad ar Strategaeth Hyrwyddo'r Iaith Gymraeg (Atodiad 2) yn cael eu cymeradwyo mewn egwyddor, yn amodol ar ystyriaeth gan y Pwyllgorau Craffu Dechrau'n Dda ac Adnoddau.

(2) Y dylid yr adroddiad (a'r atodiadau) yn cael eu cyfeirio at y Pwyllgorau Craffu Dechrau'n Dda ac Adnoddau i'w hystyried ac os caiff ei gymeradwyo gan y Pwyllgorau, y dylid cyhoeddi'r adroddiad.

Rhesymau dros y penderfyniadau

(1) Er mwyn caniatáu i'r Cyngor gyflawni ei ddyletswydd adrodd i Gomisiynydd y Gymraeg fel rhan o Safonau'r Iaith Gymraeg.

(2) Er mwyn galluogi'r Pwyllgorau Craffu Dechrau'n Dda ac Adnoddau i ystyried yr adroddiad (a'r atodiadau) cyn ei gyhoeddi.

C92 ADRODDIAD MONITRO CYDRADDOLDEB BLYNYDDOL 2024-2025 (YGCCR) (CRAFFU – PWYLLGOR CRAFFU BYW'N DDA) –

Cyflwynodd yr Aelod Cabinet yr adroddiad i geisio cymeradwyaeth ar gyfer yr Adroddiad Monitro Cydraddoldeb Blynyddol (Atodiad 1).

Dywedodd y Cyngorydd Sivagnanam fod yr adroddiad yn crynhoi'r gwaith ar draws y sefydliad ar gyfer 2024/25 ac wedi'i strwythuro er mwyn bodloni gofynion Deddf Cydraddoldeb a Dyletswyddau penodol i Gymru.

Gwnaed y Cabinet yn ymwybodol y byddai Atodiad 5 i'r adroddiad yn cynnwys adroddiad manwl ar wybodaeth am gyflogaeth, y dylid bod wedi cynnwys crynodeb ohono yn y prif adroddiad. Ni chyflwynwyd y data cyflogaeth mewn pryd ar gyfer y cylch cyfarfodydd ac felly, ni chynhwyswyd Atodiad 5 na'r crynodeb yn y prif adroddiad. Byddai Atodiad 5 yn dilyn mewn cyfarfod Craffu diweddarach ar ôl i'r data gael ei gyflwyno.

Dyfynnwyd sawl enghraifft o waith y Cyngor i gyflawni'r amcanion cydraddoldeb gan gynnwys Cychwyn Cyflym, rhwydweithiau staff (GLAM, Amrywiol ac Abl), y Gwasanaeth Gwybodaeth i Deuluoedd (GGiD) ac Ysgolion Noddfa a weithiodd i gyd tuag at wneud gwahaniaeth i fynd i'r afael ag anghydraddoldebau ar draws Bro Morgannwg.

Dywedodd yr Arweinydd ei bod yn bwysig dangos beth roedd y Cyngor yn ei wneud i fynd i'r afael ag anghydraddoldebau ledled Bro Morgannwg a chyfeiriodd hefyd at y gwasanaethau cymorth a chynghor arbenigol sydd ar gael yn y Pod yng Ngolau Caredig ar faterion fel tai, budd-daliadau a materion cyflogaeth.

Dywedodd y Cyngorydd Sivagnanam fod yr adroddiad yn adlewyrchu gwerthoedd y Cyngor ac yn gwneud gwahaniaeth i gymunedau a gweithlu'r Cyngor a oedd yn darparu gwasanaethau i'r cymunedau hynny.

Mater i'r Weithrediaeth benderfynu arno oedd hwn.

Y Cabinet, ar ôl ystyried yr adroddiad a'r holl faterion a goblygiadau ynddo

PENDERFYNWYD –

(1) Y dylid Adroddiad Monitro Cydraddoldeb Blynnyddol 2024-2025 fel y'i disgrifir yng nghorff yr adroddiad ac yn Atodiad 1 yn cael ei gymeradwyo.

(2) Y dylid yr adroddiad yn cael ei gyfeirio at y Pwyllgor Craffu Byw'n Dda a bod unrhyw argymhellion yn cael eu cyfeirio'n ôl at y Cabinet i'w hystyried a'u cynnwys yn y fersiwn derfynol o'r Adroddiad Monitro Cydraddoldeb Blynnyddol.

Rhesymau dros y penderfyniadau

(1) Er mwyn caniatáu i'r Cyngor gyflawni ei ddyletswydd adrodd o dan y dyletswyddau penodol ar gyfer Cymru a pharhau i wneud cynnydd tuag at gyflawni dyletswydd cydraddoldeb y sector cyhoeddus gan sicrhau bod ein gwaith cydraddoldeb ar gael i'w graffu gan y Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol ac eraill.

(2) Er mwyn galluogi'r Pwyllgor Craffu i ystyried yr adroddiad a galluogi ei gyhoeddi erbyn 31 Mawrth, 2026 er mwyn cyflawni ein dyletswyddau statudol.